

Kraków, 5.2.2026 r.

Armia Krajowa – stan badań i perspektywy badawcze

Dzieje Polskiego Państwa Podziemnego i Armii Krajowej należą do kluczowych obszarów badań nad okupacją niemiecką i sowiecką ziem polskich. Jednocześnie specyfika konspiracji, fragmentaryczność dokumentacji oraz powojenne uwarunkowania polityczne i archiwalne sprawiły, że historiografia AK rozwijała się w odmiennych kontekstach krajowych i emigracyjnych, wytwarzając zróżnicowane narracje i tradycje interpretacyjne.

Konferencja poświęcona jest syntetycznej refleksji nad tym dorobkiem oraz nad aktualnym stanem badań nad Armią Krajową. Jej celem jest diagnoza najważniejszych osiągnięć i ograniczeń badawczych, krytyczna analiza podstaw źródłowych oraz wskazanie nowych możliwości interpretacyjnych wynikających z poszerzania bazy archiwalnej, rozwoju badań regionalnych i wykorzystania narzędzi cyfrowych. Szczególne miejsce w programie konferencji zajmie refleksja nad relacją między zasobem źródłowym, procedurami krytyki źródeł a interpretacją historyczną, zwłaszcza w odniesieniu do tematów budzących spory w sferze pamięci zbiorowej i polityki historycznej.

Istotnym elementem obrad będzie identyfikacja luk badawczych oraz refleksja nad przyszłością badań nad Armią Krajową, w tym nad porównywalnością ustaleń i wykorzystaniem narzędzi analitycznych oraz cyfrowych w perspektywie porównawczej europejskich ruchów oporu.

W szczególności zapraszamy do wystąpień wokół następujących zagadnień:

- **Obraz AK w historiografii PRL** tj. dorobek, ograniczenia, język opisu, selekcja tematów i źródeł.
- **Historiografia polskiej emigracji** tj. rola ośrodków i autorów, obieg źródeł, uzupełnianie „luk” pozostawionych przez badania krajowe.
- **Obraz AK w polityce i badaniach międzynarodowych:** pogląd i rezultaty badawcze naukowców z zagranicy na działalność konspiracji w Polsce, porównania z ruchem oporu w Europie, perspektywy sojusznicze, ograniczenia wynikające z dostępu do archiwów.
- **AK w dokumentach:** Komendy Głównej, okręgów, obwodów i struktur terenowych. Charakterystyka zasobu archiwalnego, w tym obieg informacji, praktyki kancelaryjne, łączność, logistyka oraz organizacja pracy na szczeblu lokalnym; stan zachowania i rozmieszczenie materiałów oraz zakres informacji, jakie zawierają; identyfikacja proveniencji dokumentów (komórek i pionów je wytwarzających), z uwzględnieniem różnic między pionem wojskowym, strukturami Delegatury Rządu i innymi organizacjami cywilnymi; metodyka pracy ze źródłami konspiracyjnymi i ocena ich wartości informacyjnej.
- **AK w dokumentach państw okupacyjnych i innych państw europejskich** – analiza dokumentów niemieckich, sowieckich i zagranicznych, zakres wiedzy wynikający z tych źródeł oraz jego ograniczenia, kategorie opisu działalności konspiracyjnej, nazewnictwo organizacji w dokumentacji obcej, możliwości prowadzenia kwerend w archiwach zagranicznych, stan rozpoznania tych zasobów oraz wykorzystanie materiałów w badaniach porównawczych nad europejskimi ruchami oporu.
- **Perspektywy badań nad Armią Krajową**

Komitety Organizacyjny:

- Dr hab. Olgierd Grott, prof. UJ
- Dr Dorota Koczwańska-Kalita

Rada naukowa konferencji:

- Prof. dr hab. Bogdan Chrzanowski
- Prof. dr hab. Andrzej Chwalba
- Prof. dr hab. Grzegorz Mazur
- Prof. dr hab. Jan Rydel
- Prof. dr hab. Marek Wierzbicki
- dr hab. Jerzy Gapys, prof. UJK
- dr hab. Waldemar Grabowski
- dr Andrzej Chmielarz
- dr Dawid Golik
- mgr Mariusz Olczak

Sekretarze konferencji:

Joanna Chudzicka jchudzicka@muzeum-ak.pl

Karol Kordas kkordas@muzeum-ak.pl

Termin zgłoszenia tytułu wystąpienia wraz z abstraktem (1500 znaków) upływa 30 czerwca 2026 r.: konferencja@muzeum-ak.pl

Strona internetowa konferencji: <https://muzeum-ak.pl/konferencja2026/>

Adres do korespondencji:

Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie

Ul. Wita Stwosza 12, Wita Stwosza 12, 31-511 Kraków

Tel. 12 410 07 70

Muzeum Armii Krajowej im. gen. Emila Fieldorfa „Nila” w Krakowie
ul. Wita Stwosza 12, 31-511 Kraków
sekretariat: 12 410 07 70, fax 12 410 07 60, biuro@muzeum-ak.pl

www.muzeum-ak.pl MuzeumAK @MuzeumAK